

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
"Όργανο óμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Άθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 54ο - ΤΕΥΧΟΣ 554 ●
● ΙΟΥΝΙΟΣ 2011 ●

● «Ίδε ó άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Μή κλαίτε τούς νεκρούς!

Ής δυσκολώτερες έξετάσεις ό χριστιανός τίς δίνει μπροστά στό φέρετρο. Πώς αντιμετώπιζει τό θάνατο; Όπως τόν αντιμετώπιζουν οι άθεοι; Ή όπως άρμόζει σε πιστούς, πού πιστεύουν, ότι ή ζωή συνεχίζεται;

Πρίν από μερικά χρόνια συναντήθηκαν δύο ισχυροί άντρες μεγάλων κρατών, ό ένας θεωρητικά άπιστος, ό άλλος θεωρητικά πιστός, αλλά στην πράξι ύλιστής.

Ό πρώτος είπε κάπως είρωνικά στό δεύτερο:

—Δέν νομίζω, ότι διαφέρουμε ιδεολογικά. Καί σείς βλέπω νά τρέμετε μπροστά στό θάνατο, όπως κι έμείς. Ποιά, λοιπόν, ή διαφορά μας;

Κι όμως ύπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στους πιστούς και τούς άπίστους.

● Για τούς πρώτους ό θάνατος δέν είναι τό τέρμα τής ζωής, άλλ' είναι άρχή μιās νέας ζωής. Για τούς άλλους ό θάνατος είναι τό φρικτό τέρμα τής ζωής.

● Για τούς πρώτους ή στιγμή του θανάτου δέν είναι για κλάματα. Για τούς άλλους είναι άφορμή θρήνων και κοπετών και óδυρμών.

Κάποτε αύτοί οι θρηνοί γίνονται συνήθεια και σε χριστιανούς ακόμα!

Άλλη είναι ή στάσις των πιστών μπροστά στό θάνατο, άλλη των άπίστων. Διαφορετική ή ψυχολογία εκείνου, πού σταματά στό χειμώνα, και διαφορετική εκείνου, πού πιστεύει, ότι μετά τό χειμώνα θά έρθη όπωσδήποτε ή άνοιξις. Τά λόγια του Παύλου, πού τά ακούμε σε κάθε έξόδιο άκολουθία δείχνουν τό διαχωρισμό έναντι του θανάτου: «Όύ θέλομεν δέ ύμās άγνοείν, άδελφοί, περί των κεκοιμημένων, ίνα μή λυπήσθε καθώς και οι λοιποί οι μή έχοντες έλπίδα» (Α' Θεσ. δ' 13).

● «Μή έχοντες έλπίδα». Άπελπισμένοι νοιώθουν οι κοσμικοί και άπιστοι για τό θάνατο κάποιου προσώπου.

—Πάει, χάθηκε ό άνθρωπος! Δέν θά τόν ξαναδούμε. Κι ήταν τόσο καλός!

Όποιος δέν πιστεύει στην άνάστασι και στη μετά θάνατον ζωή θρηνεί, όπως θά θρηνούσε, αν ένα πολύτιμο πετράδι έπεφτε στη θάλασσα και τό έχανε.

• Λέει σχετικά ο ιερός Χρυσόστομος: «*Τό κατακόπτεσθαι ἐπί τοῖς ἀπελθοῦσι τῶν οὐκ ἐχόντων ἐστὶν ἐλπίδα, εἰκότως... Σὺ δέ οὐ προσδοκῶν ἀνάστασιν, τίνος ἐνεκεν ὀδύρη;* Ἄρα τῶν μὴ ἐχόντων ἐλπίδα ἐστὶ τό ὀδύρεσθαι» (Ε.Π.Ε. 22,472). Μετάφρασις: Τό νά ὀδύρεται κανείς γιά τούς τεθνεῶτες εἶναι γνώρισμα ἐκείνων, πού δέν ἔχουν ἐλπίδα γιά τήν ἄλλη ζωή... Σὺ ὅμως, πού περιμένεις ἀνάστασι, γιά ποιό λόγο ὀδύρεσαι; Ἄρα τό νά ὀδύρεται κανείς εἶναι ἴδιον ἐκείνων, πού δέν ἔχουν ἐλπίδα.

• Οἱ χριστιανοί ἔχουν ἐλπίδα. Καί εἶναι αὐτή βεβαία καί ἀσφαλής (Ἐβρ. στ' 19). Ὅσο εἶναι σίγουρο, ὅτι μετά τή δύσι τοῦ ἡλίου ἔρχεται ἡ ἀνατολή, ὅτι μετά τή νύχτα ἔρχεται ἡ μέρα, ὅτι μετά τή σπορά ἔρχεται ἡ βλάστησις καί ὁ θερισμός, ὅτι αὐτός πού κοιμᾶται ξυπνάει, τόσο, καί πολύ περισσότερο, εἶναι σίγουρο, ὅτι μετά τό θάνατο ἔρχεται ἡ ζωή.

Τόσο εἶναι σίγουρο, ὅτι τή στιγμή τοῦ θανάτου «μεταβαίνομεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν» (Ἰωάν. ε' 24).

• Γιά τούς χριστιανούς, ὅσοι ἀφήνουν τήν τελευταῖαν τους στή γῆ ἀναπνοή, δέν ἀποκαλοῦνται νεκροί, ἀλλά κεκοιμημένοι (Α' Θεσ. δ' 14-15).

Ὁ θάνατος εἶναι κοίμησις.

• Κοίμησις φυσικά τοῦ σώματος, ὄχι τῆς ψυχῆς. Ἡ ψυχή, καί ὅταν τό σῶμα σέ τούτη τή ζωή κοιμᾶται, αὐτή δέν κοιμᾶται. Ἔτσι καί ὅταν τό σῶμα νεκρώνεται τή στιγμή τοῦ θανάτου, ἡ ψυχή δέν πεθαίνει. Ζῆ ἐλεύθερη ἀπό τά δεσμά τοῦ σώματος· ἡ ψυχή τοῦ χριστιανοῦ φτερουγίζει στήν πατρίδα της, στόν οὐρανό. Ἡ ψυχή ζῆ τήν αἰωνιότητα ἀπό τήν ὥρα τοῦ θανάτου.

Τό σῶμα κοιμᾶται, γιά ν' ἀναστήθῃ. Λέει ὁ ιερός Χρυσόστομος: «*Τίνος ἐνεκεν θρηνεῖς, εἰ πιστεύεις ὅτι ἀναστήσεται, ὅτι ὕπνος καί κοίμησις τό πραγματῆ ἐστι;*» (Ε.Π.Ε. 22,474). Μετάφρασις: Γιά ποιό λόγο θρηνεῖς, ἂν πιστεύης, ὅτι θ' ἀναστήθῃ ὁ ἄνθρωπός σου, ὅτι ὕπνος καί κοίμησις εἶναι ὁ θάνατος;

Στ' ἀλήθεια, πῶς κάνουμε ἔτσι μπροστά στό φέρετρο δικοῦ μας ἀνθρώπου; Εἴμαστε χριστιανοί; Ποιά δικαιολογία μπορούμε νά βροῦμε;

• Γιά τό χωρισμό; Βέβαια ὁ χωρισμός προκαλεῖ κάποια θλίψη. Μά εἶναι προσωρινός, ἀφοῦ σύντομα θά ξανασυνατηθοῦμε μέ τό πρόσωπό μας.

• Γιά τό ὅτι χάσαμε τό στήριγμά μας; Μά, διερωτᾶται ὁ Χρυσόστομος, ὁ ἄντρας σου ἢ τό παιδί σου μποροῦν νά σοῦ ἀσφαλίσουν τή ζωή, ἐνῶ ὁ Θεός δέν μπορεῖ;

• Γιά τό ὅτι ἀγαπούσαμε αὐτόν, πού ἔφυγε; Βέβαια ἡ ἀγάπη προξενεῖ κάποιο πόνο, ἀλλ' ὄχι ἀπαρηγόρητο θρήνη καί μοιρολόγια καί κατάρεις πρός τό Θεό, πού πῆρε τόν ἄνθρωπό σου. Μήπως αὐτό φανερώνει, ὅτι λίγο ἀγαπᾶς τό δικό σου πρόσωπο, καί ἀκόμη λιγώτερο ἢ καί καθόλου τό Θεό;

Ὅποιος ἀγαπᾶ τό Θεό, δέν ἀπελπίζεται. Ὅποιος ἀγαπᾶ σωστά τόν ἄλλον, χαιρεταί, γιατί πῆγε γρηγορώτερα στή μακαριότητα τῆς αἰωνιότητας.

• Γιά τό ὅτι ἡ συνήθεια ἐπιβάλλει νά μαυροντυθοῦμε καί νά φανοῦμε τεθλιμμένοι συγγενεῖς; Δηλαδή, ἡ κοσμική συνήθεια εἶναι πάνω ἀπό τήν πίστι; Λέει ὁ Χρυσόστομος: «*Ὁρᾶς, ὅτι οὐκ ἀπό συνηθείας, ἀλλ' ἀπό ἀπιστίας ἡμῖν ὁ θρήνος γίνεται;*» (Ε.Π.Ε. 22,480).

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἐγγύησις

Οἱ νεκροί θ' ἀναστήθουν. Δέν μπορεῖ νά γίνῃ διαφορετικά. Ἀφοῦ ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, ἀφοῦ ἀναστήθηκε ἡ Κεφαλὴ, θ' ἀναστήθῃ καί τό σῶμα.

• Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀνοίξει τό δρόμο τῆς ἀναστάσεως ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

• Ἡ Ἀνάστασις εἶναι πολύτεκνη. Ἀπό τότε, πού γέννησε τόν πρῶτο της Υἱό, τόν Ἰησοῦ Χριστό, εἶναι ἐπόμενο νά μᾶς γεννήσῃ ὅλους. Θά μᾶς γεννήσῃ, ἀφοῦ ὁ Χριστός εἶναι «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν» (Κολοσ. α' 18). «Εἰ πιστεύομεν, ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καί ἀνέστη, οὕτω καί

ὁ Θεός τούς κοιμηθέντας διά τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῶ» (Α' Θεσ. δ' 14).

Ἐντύπωσι κάνει, ὅτι μιλώντας ὁ ἅπ. Παῦλος γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό, χρησιμοποιοῖ τό ρῆμα «ἀπέθανε», ἐνώ γιά τούς ἀνθρώπους χρησιμοποιοῖ τό ρῆμα «έκοιμήθησαν». Γιατί;

• Τό ὑπερβατικό γιά τό Χριστό εἶναι ὁ θάνατος. Ὁ Θεός δέν πεθαίνει ποτέ. Ἐγινε ἄνθρωπος ὁ Θεός καί ὡς ἄνθρωπος ὑπέστη αὐτό, πού δέν μπορούσε ὡς Θεός νά ὑποστῆ. Ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ ὑπέρβασις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

• Τό ὑπερβατικό γιά τούς ἀνθρώπους εἶναι ἡ κοίμησις, ἡ ἀνάστασις. Ὁ ἄνθρωπος ἦταν φυσικό νά πεθαίνει. Γιά νά ζῆσῃ ὁ ἄνθρωπος ὑπέστη τό σταυρικό θάνατο ὁ Θεάνθρωπος. Ὁ θάνατός Του ἡ ζωή μας!

Χρησιμοποιοῖ ἀκόμη τό ρῆμα «ἀπέθανε» γιά τόν Ἰησοῦ, γιά νά φανῆ, ὅτι ὄντως σωματικῶς πέθανε, νεκρώθηκε. Δέν ἦταν φαινομενικός ὁ θάνατός Του, ἀλλά πραγματικός.

Καί γιά νά τοις ἐπισημάνῃ περισσότερο τό «ἀνέστη». Ὅ,τι πεθαίνει, αὐτό ἀνασταίνεται. Στήν περίπτωσι τοῦ Κυρίου, ἡ ἀνάστασις Του δέν ἦταν μόνο δική Του ἀνάστασις. Ἦταν καρποφόρος ἀνάστασις. «Πάντας συναπέστησε».

Μιλώντας ὁ ἴδιος γιά τήν ἀνάγκη νά πεθάνῃ, προκειμένου ν' ἀναστηθῆ καί νά συναναστηθοῦμε ὅλοι μαζί Του, λέει: «Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μή ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τήν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτός μόνος μένει· ἐάν δέ ἀποθάνῃ, πολύν καρπόν φέρει» (Ἰωάν. ιβ' 24).

Τό πρόβλημα, λοιπόν, εἶναι ἂν πιστεύουμε στό θάνατο καί τήν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ. Καί στό περίφημο κεφάλαιο τῆς ἀναστάσεως, τό 15ο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς, αὐτῇ τήν πίστι στήν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ παρουσιάζει στά ζωηρά ἐπιχειρήματά του ὡς προϋπόθεσι, ἀλλά καί ὡς ἀπόδειξι τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως. Ὅποιος δέν πιστεύει, ὅτι θ' ἀναστηθοῦν ἀπό τά μνήματα οἱ νεκροί,

αὐτός δέν πιστεύει καί στήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ὁ Χριστός «ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α' Κορ. ιε' 20).

Ἐφ' ὅσον λοιπόν, πιστεύουμε, ὅτι ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, πιστεύουμε, ὅτι καί οἱ ἄνθρωποι μας, πού κοιμήθηκαν, θά ξυπνήσουν. Ἡ δύναμις, πού ἐνήργησε τήν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, ἡ ἴδια θά ἐνεργήσῃ καί τήν ἀνάστασι ὄλων τῶν κεκοιμημένων. «Οὕτω καί ὁ Θεός τούς κοιμηθέντας διά τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῶ».

Τί σημαίνει αὐτό τό «διά τοῦ Ἰησοῦ»; Δυό πράγματα σημαίνει:

• Τό ἕνα: Οἱ χριστιανοί κοιμοῦνται, πεθαίνουν, «διά τοῦ Ἰησοῦ», δηλαδή, μέ τήν πίστι στόν Ἰησοῦ. Πιστεύουν ἀκράδαντα, ὅτι δέν σβήνουν μέ τό θάνατο, ἀλλ' ὅτι θά ζοῦν τή ζωή τήν ἀθάνατη.

• Τό ἄλλο: Ὁ Θεός θά τούς ὀδηγήσῃ, μαζί μέ τόν Ἰησοῦ, στήν ἐνδοξη καί αἰώνια ζωή. Ἐν ὀνόματι τῆς ἀναστάσεως καί τῆς δόξας τοῦ Ἰησοῦ, θ' ἀναστηθοῦν καί θά δοξαστοῦν καί οἱ κοιμηθέντες.

Ζῶντες καί κεκοιμημένοι

Ἡ ἐνδοξη ζωή εἶναι γιά ὅλους. Καί γιά ὄσους, κατὰ τή μέρα τῆς δευτέρας παρουσίας, θά ἔχουν κοιμηθῆ, καί γιά ὄσους θά βρίσκωνται ζωντανοί. Ὅπως δὴποτε ἡ δευτέρα παρουσία θά βρῆ ὀρισμένους χριστιανούς ζῶντες.

Ἡ προσδοκία τῶν πρώτων χριστιανῶν ἔλεγε, ὅτι κοντινός θά ἦταν ὁ χρόνος τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. Μπορεῖ κι ἐμεῖς, ἔλεγαν, νά εἴμαστε ἀκόμα ζωντανοί καί νά ὑποδεχτοῦμε τόν Κύριο, «ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καί νεκρούς».

Μιλάει ὁ Παῦλος καί γιά τούς κοιμηθέντες καί γιά τούς ζῶντες, τούς «περιλειπομένους»: «Ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τήν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τούς κοιμηθέντας» (Α' Θεσ. δ' 15).

• Ποῦ θ' ἀνήκουμε ἐμεῖς; Στούς ζῶντες ἢ στούς κοιμηθέντες; Μικρή σημασία ἔχει αὐτό. Σημασία ἔχει, ὅτι εἴτε ζοῦμε, εἴτε πεθάνουμε, ἡ δευτέρα παρουσία θά

είναι και για μᾶς. Καί τὰ δικά μας πεπραγμένα, ὅλα «γυμνά και τετραηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ» (Ἐβρ. δ' 13).

• Τό ἄν θά προηγηθοῦν ἄλλοι, τό ἄν στή σειρά θά εἶμαστε πρῶτοι ἢ τελευταῖοι, αὐτό ἐλάχιστη σημασία ἔχει.

• Εἶναι φυσικό βέβαια νά προηγηθῇ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ὅταν πρόκειται νά γίνη ἕνα ταξίδι, προηγείται ἡ ἀφύπνισις ἐκείνων, πού κοιμοῦνται. Νά ξυπνήσουν. Οἱ ξύπνιοι τούς περιμένουν νά ξυπνήσουν.

• Ἔτσι θά προηγηθῇ ἡ ἀνάστασις τῶν κεκοιμημένων. Ἀλλά και για λόγους δικαιοσύνης. Τά σώματα τῶν ἀγίων προηγούνται και στήν ἀνάστασι και στή δόξα.

Ἄλλωστε ἀπό τή στιγμή, πού θά γίνη ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου, δέν θά ὑπάρχη χρόνος. Ὅλα θά γίνουν «ἐν ἀτόμῳ, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ, και οἱ νεκροί ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι» (Α' Κορ. ιε' 52).

Οἱ ζῶντες, ὅσο ζοῦν, φυσικά βρίσκονται μέσα στό χρόνο. Στά τέλη τοῦ χρόνου, λοιπόν, θά δοῦν νά ἔρχεται ὁ Κύριος, ν' ἀνασταίνωνται οἱ νεκροί. Ἀπό κει και πέρα ὁμως, χρόνος δέν θά ὑπάρχη. Θά περάσουν και αὐτοί στήν ἄχρονη αἰωνιότητα. Ὅχι ὅπως εἶναι. Θά ἀλλάξουν ὅλοι. «Ἴδου μυστήριον λέγω Πάντες μέν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δέ ἀλλαγησόμεθα» (Α' Κορ. ιε' 51).

• Μή λησμονοῦμε, ὅτι πρόκειται για μυστήριο. Καί ἄς μή πολυπραγμονοῦμε. Ἄς μή θέλουμε, μέ ἐπικίνδυνη περιέργεια, νά εἰσέλθουμε στό μυστήριο και νά ἐρευνησοῦμε τά πράγματα.

Ἔνα ἐνδιαφέρει: Νά ἐτοιμαζώμαστε για τήν ὑπάντησι τοῦ Κυρίου. Νά γρηγοροῦμε!

Ἡ στιγμή τῆς δευτέρας παρουσίας

Θά κατεβῇ ὁ Κύριος. Ἡ πρώτη Του παρουσία ἀποτελεῖ τήν ἐγγύησι και για τή δευτέρα παρουσία Του.

• Ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐπαγγελίας για τήν πρώτη κατάβασι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,

ἀποτελεῖ ἐγγύησι, ὅτι θά ἐκπληρωθῇ και ἡ ἄλλη ἐπαγγελία για τή δευτέρα κατάβασι Του.

• Ποιά ἐπαγγελία (ὑπόσχεσι) ἔδωσε ὁ Θεός και δέν ἐκπληρώθηκε; Ἡ ἐπαγγελία τῆς δευτέρας καταβάσεως Του ἐπανελήφθη και λίγο προτοῦ ἀναληφθῆ στους οὐρανούς. Οἱ δύο λευκοντυμένοι ἄγγελοι διαβεβαίωσαν τούς μαθητές, πού παρακολουθοῦσαν ἐκστατικοί: «Τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τόν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεῖς ἀφ' ἡμῶν εἰς τόν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὄν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν πορευόμενον εἰς τόν οὐρανόν» (Πράξ. α' 11).

• Θά κατεβῇ ὁ Κύριος. Μόνο, πού τή φορά αὐτή ἡ κατάβασις Του δέν θά εἶναι συγκατάβασις. Δέν θά εἶναι κένωσις τῆς θεϊκῆς δόξης.

• Θά εἶναι φανέρωσις ἐν δόξῃ. Θά ἔρθη μέ ὄλο τό θεϊκό μεγαλεῖο και κύρος Του. Θά ἔρθη ὄχι ὡς ἄφεις, ἀλλ' ὡς δικαιοσύνη.

• Θά κατεβῇ. Θά ἠχήση ἀγγελικῇ σάλπιγγα. Ἐγερτήριο! Νεκροί, ἐγέρθητε! Ὅλοι ἐγέρθητε! Καί τό παράγγελμα θά ἐκτελεστῇ ἀμέσως (Ἰωάν. ε' 28).

Ὅσοι δέν ξέρουν ἢ δέν θέλουν νά ξέρουν και νά πιστεῦουν στήν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, ἀποροῦν ἢ ἀμφιβάλλουν για τήν ἀνάστασι ὄλων τῶν νεκρῶν.

• Ἐκεῖνος, πού πραγματοποιεῖ τό δύσκολο, δέν μπορεῖ νά πραγματοποιήσῃ τό εὐκολο;

• Τό δύσκολο εἶναι ἢ ἐκ τοῦ μή ὄντος δημιουργία. Τό εὐκολο εἶναι ἡ ἀνάστασις ὑπαρχόντων σωμάτων, ἔστω και καέντων και ἐξαφανισθέντων. Τό εὐκολο εἶναι ἡ ζωοποίησης προὑπαρχούσης ὕλης. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τί εὐκολώτερον, ἐκ τοῦ μή ὄντος εἰς τό εἶναι παραγαγεῖν, ἢ διαλυθέντα ἀναστήσαι πάλιν;» (Ε.Π.Ε. 22,490). Μετάφρασις: Τί εἶναι πῶ εὐκολο: Ἀπό τό μηδέν νά φέρῃ ὁ Θεός κάτι στήν ὑπαρξι, ἢ, ἄν αὐτό διαλυθῇ, νά τό ἀναστήσῃ πάλι;

• Για ὄσους εἶτε ἀμφισβητοῦν, εἶτε ἀποροῦν για τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν,

στήριγμα στην πίστι είναι οι τόσες και ποικίλες αναστάσεις, που συμβαίνουν καθημερινά στη ζωή.

- Αναστάσεις στη φύσι, μέ τά φυτά.
- Αναστάσεις στό στερέωμα μέ τόν ήλιο, που πεθαίνει καθημερινά και ανασταίνεται.
- Αναστάσεις στό ανθρώπινο γένος, μέ τίς γεννήσεις και ιάσεις.
- Αναστάσεις, πρό παντός, στους άμαρτωλούς, που έγείρονται πνευματικά άπό τό λάκκο τής άμαρτίας και ζούν τήν άλλαγή τής ζωής.

Άρπαγή τών ζώντων

Θαυμαστή θά είναι ή ανάστασις τών νεκρών κατά τήν ήμέρα τής δευτέρας παρουσίας του Κυρίου. Θαυμαστή θά είναι και ή άρπαγή τών ζώντων. Άπό τή γη θά άρπαγοϋν σέ μιά άλλη κατάστασι.

• Όπως νεφέλη άρπαξε τό Θεάνθρωπο Κύριο και Τόν άνέβασε στον οϋρανό, στά δεξιά του Πατρός, έτσι νεφέλες θ' άρπάξουν τους ανθρώπους, που θά συμβή νά ζούν κατά τή μέρα εκείνη, για νά τους φέρουν μπροστά στό φοβερό βήμα του Κυρίου.

• Οι άγιοι, όσοι αγωνίζονται για τή ζωντανή τους όμολογία και για τήν έμπρακτη αγάπη, αυτοί θά βρίσκονται πάντοτε μέ τόν Κύριο στη βασιλεία Του τήν έπουράνια. Οι άλλοι, όσοι μόνοι έπέλεξαν τήν όδό τής σκληρότητας και άμετανοησίας, αυτοί θά πορευτούν στον τόπο, που για τό Σατανά ύπάρχει, δηλαδή, στην αιώνια κόλασι (Ματθ. κε' 41).

• Για τήν άλλαγή τής καταστάσεως, του όλου σκηνηκού τής ζωής, λέει ό άπ. Παϋλος: «Έπειτα ήμεις οι ζώντες οι περιλειπόμενοι άμα σύν αυτοίς άρπαγησόμεθα έν νεφέλαις εις άπάντησιν του Κυρίου εις άέρα, και ούτω πάντοτε σύν Κυρίω έσόμεθα» (Α' Θεσ. δ' 17).

Μεγάλη περιέργεια δείχνουν ώρισμένοι για τό χρόνο και τόν τρόπο τής δευτέρας παρουσίας. Για τό τί σημαίνει άρπαγή, νεφέλη, άλλαγή, συντέλεια του κόσμου, νέα γη και νέος οϋρανόσ.

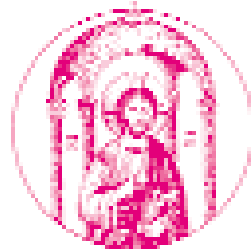
Άλλ' ή Γραφή πουθενά δέν ικανοποιεί τήν περιέργεια αυτή. Άλλωστε φανερώνει έγωισμό νά θέλουμε νά συλλάβουμε τά ασύλληπτα· νά κατανοήσουμε όσα ό Κύριος απέκρυψε και δέν είναι άναγκαία νά πληροφορηθούμε. Άς ακούσουμε τί σχετικά λέει ό ιερός Χρυσόστομος: «Παιδευθήτι, ώ άνθρωπε, έν τοίς κάτω και τοίς ένταϋθα, και μή περιεργάζου μηδέ πολυπραγμόνι τον οϋρανον. Τήν γήν οϋκ οίδας, είπέ μοι, άφ' ής έτέχθης, έν ή έτράφης, ήν οικεις, ήν πατείς, ής άνευ οϋδέ αναπνεϋσαι δύνασαι, και τά τοσοϋτον άφεστηκότα πολυπραγμονεις;» (Ε.Π.Ε. 22,496-498). Μετά φρασις: Προσπάθησε, άνθρωπε, νά μελετήσης τά εύρισκόμενα στη γη και νά μή περιεργάζεσαι οϋτε νά καταπιάνεσαι μέ τόν οϋρανό. Τή γη δέν γνωρίζεις, όπου γεννήθηκες και όπου τράφηκες· τή γη, που κατοικεις, που πατείς, που χωρίς αυτήν δέν μπορείς οϋτε ν' αναπνεύσης, και καταπιάνεσαι νά έξηγήσης όσα απέχουν τόσο πολύ;

• Ένα ένδιαφέρει τό χριστιανό: Νά ζή έτσι στον παρόντα βίο, ώστε τήν ώρα τής μεγάλης άλλαγής του σύμπαντος κόσμου, άγγελιοι στα φτερά τους νά τον άρπάξουν» και νά τον φέρουν στη δόξα του Κυρίου.

• Η σκέψις τής δευτέρας παρουσίας, ή πίστις στην έλευσι του Χριστου, ή έλπίδα τής βασιλείας τών οϋρανων είναι ή «παράκλησις» τών πιστών.

Ό ένας ένισχύει τόν άλλον μ' αυτή τήν έλπίδα. Και όλοι μαζί παρακαλοϋν τόν Άγαπητό: «Ναι, έρχου, Κύριε Ίησου» (Αποκ. κβ' 20).

Άρχιμ. Δανιήλ Γ. Άεράκης

Ἁγίου Πνεύματος - 13 Ἰουνίου

Φωτιά καί νερό

Δῶρο καί ἐνέχυρο

Τήν παρουσία καί τή δύναμι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ζοῦμε τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Πηγαίνουμε ἀπό δῶρο σέ δῶρο.

- Δῶρο ἢ Ἀνάστασις. Μᾶς ἀπάλλαξε ἀπό τό φόβο τοῦ θανάτου.

- Δῶρο ἢ Ἀνάληψις. Ἀνέβασε τόν ἄνθρωπο στόν οὐρανό.

- Δῶρο ἢ Πεντηκοστή. Δῶρο, πού τό ἔστειλε ὁ συγγενής μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀπό τόν οὐρανό.

Ὅταν κάποιος φύγη γιά τό ἐξωτερικό, φροντίζει νά στείλῃ στούς συγγενεῖς του κάποιο πολυτιμο δῶρο. Ἔτσι καί ὁ Χριστός. Μᾶς στέλνει δῶρο ἀπό τόν οὐρανό, ὅπου μετέβη. Ἄλλωστε μᾶς τό εἶχε ὑποσχεθῆ. «Καί ἐγώ ἐρωτήσω τόν πατέρα καί ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μέθ' ὑμῶν εἰς τόν αἰῶνα» (Ἰωάν. ιδ' 16).

- Δέν πέρασαν πολλές μέρες, πού ἀνέβηκε στόν οὐρανό μέ τήν Ἀνάληψί Του, καί ἔστειλε στόν κόσμο τό μεγάλο Δῶρο, τό Πανάγιο Πνεῦμα.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, μιλώντας γιά τήν Ἀνάληψι καί τήν Πεντηκοστή, ἔχει τήν ἐξῆς ωραία εἰκόνα: Ὅταν δύο ἀντίπαλοι σταματήσουν τόν πόλεμο καί συμφιλιωθοῦν καί γίνῃ εἰρήνη, ἀνταλλάσσουν μεταξύ τους δῶρα, τά λεγόμενα ἐνέχυρα.

Ἐχθρα ὑπῆρχε ἀνάμεσα στόν ἄνθρωπο καί τό Θεό. Ἡ ἁμαρτία μᾶς εἶχε κάνει ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ. Καί ἔρχεται ὁ Χριστός, πού εἶναι Θεός καί ἄνθρωπος, ἐνώνει τόν ἄνθρωπο μέ τό Θεό, γκρεμίζει μέ τό σταυρικό Του θάνατο τό μεσότοιχο τῆς ἐχθρας καί μᾶς συμφιλιώνει μέ τό Θεό.

Ἡ εἰρήνη μέ τό Θεό εἶναι πραγματικότητα. Καί ποιά εἶναι τά ἐνέχυρα, οἱ ἐγγυήσεις, ὅτι εἴμαστε φίλοι πλέον καί οἰκείοι (Ἐφεσ. β' 19) τοῦ Θεοῦ;

- Τό ἕνα τό στέλνει ἡ γῆ στόν οὐρανό. Εἶναι τό ἀνθρώπινο σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού ἐκπροσωπεῖ ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος.

- Τό ἄλλο τό στέλνει ὁ οὐρανός στή γῆ. Εἶναι τό Ἁγιο Πνεῦμα (Ε.Π.Ε. 36, 320).

Γιατί σάν φωτιά;

Πῶς ἦρθε τό Πνεῦμα τό Ἁγιο; Ἦρθε σάν θύελλα, ἦρθε σάν φωτιά. Κάποτε ὁ Θεός στήν Παλαιά Διαθήκη εἶπε στόν προφήτη Ἡλία νά ἐτοιμασθῆ νά δῆ τήν παρουσία Του πάνω στό ὄρος Χωρήβ. Τήν ἐπόμενη μέρα φύσηξε ἄνεμος δυνατός, πού ξερρίζωνε πέτρες!

—Παρουσία τοῦ Θεοῦ, τοῦ δυνατοῦ! εἶπε ὁ Ἡλίας.

—Ὅχι! ἄκουσε φωνή. «Οὐκ ἐν τῷ πνεύματι (ἀνέμῳ) ὁ Θεός».

Ἔστερα ἔγινε σεισμός δυνατός. Σείστηκε τό βουνό.

—Παρουσία τοῦ Θεοῦ! εἶπε ὁ Ἡλίας.

—Ὅχι! ἄκουσε φωνή. «Οὐκ ἐν τῷ συσεισμῷ Κύριος».

Ἔστερα ἄναψε φωτιά. Λαμπάδιασε ὁ τόπος.

—Παρουσία τοῦ Θεοῦ! εἶπε ὁ Ἡλίας.

—Ὅχι! ἄκουσε φωνή. «Οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος».

Τελευταία ἦρθε αὐρα λεπτή, δροσερό ἀεράκι.

«Κάκει Κύριος» (Γ' Βασ. 11-13).

- Ὁ Ἡλίας εἶχε πολύ ζῆλο, πολλή φωτιά. Δέν χρειάζοταν ἄλλη φωτιά. Χρειάζοταν αὐρα, ὁ λόγος του νά γίνῃ πῶς δροσερός, νά μὴν εἶναι πάντοτε ἐλεγκτικός.

- Ἄλλ' οἱ Ἀπόστολοι εἶχαν ἀνάγκη ἀπό φωτιά.

Γι' αὐτό τότε μέν ὁ Θεός κατέβηκε σάν αὐρα, τώρα δέ σάν φωτιά. Δέν εἶναι φυσικά

ή φωτιά ὁ Θεός, ἀλλ' ὁ Θεός ἐμφανίζεται «ὠσεὶ πυρὸς γλῶσσαι».

• Ὁ μαλακὸς πηλὸς, γιὰ νὰ γίνη ὀστράκινο σκεῦος, χρειάζεται φωτιά. Μαλακὲς οἱ ψυχὲς τῶν Μαθητῶν καὶ ἀδύνατες. Ἔρχεται ἡ φωτιά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τίς «ψήνει», τίς γιγαντώνει καὶ τίς κάνει γενναίους. «Σιδήρου στεροτέρας αὐτὰς ἀπεργάζεται» (Χρυσόστομος).

• Ὅταν ἓνα χωράφι εἶναι γεμᾶτο ἀγκάθια, χρειάζεται φωτιά νὰ περάση, νὰ κάψῃ τ' ἀγκάθια, νὰ καθάρισῃ τὸ χωράφι καὶ νὰ σπαροῦν οἱ ἀγαθοὶ σπόροι. Ἡ φωτιά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καίει τ' ἀγκάθια στὸν ἀγρό τῆς ψυχῆς.

• Ἡ φωτιά θερμαίνει καὶ φωτίζει. Παγωμένες οἱ καρδιὲς τῶν Μαθητῶν. Πυρακτώθηκαν μὲ τὴν φωτιά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Παγωμένες σήμερα οἱ καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων... Μόνο ἡ φωτιά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μπορεῖ νὰ τίς ζεστάνῃ, νὰ τίς πυροπολήσῃ, νὰ τίς γεμίσῃ ἱερό ζῆλο.

• Ὅταν ἓνα δοχεῖο βράζῃ σὲ ὑψηλὴ θερμοκρασία, δέν μπορεῖ, παρὰ νὰ ξεχειλίσῃ. Πίστις, πού βράζει μέσα στὴν καρδιά καὶ κοχλάζει, δέν μπορεῖ, παρὰ νὰ ξεχειλίσῃ. Πυρακτωμένη καρδιά σημαίνει πυρακτωμένο στόμα. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δέν κατέβηκε σάν πύρινη ρομφαία, ἀλλὰ σάν πύρινες γλῶσσες. Διότι τὸ ὄπλο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἓνα καὶ μόνο: ὁ λόγος, ἡ γλῶσσα. Ἄλλὰ ποιά γλῶσσα; Ἡ πυρφόρος γλῶσσα, ἡ γλῶσσα τῆς ζωντανῆς ὁμολογίας.

Γιατί σάν βιαία πνοή;

Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δέν ἦρθε μόνο σάν φωτιά. Ἦρθε καὶ «ὡσπερ φερομένης βιαίας πνοῆς». Γιατί σάν ἄνεμος;

• Ὅταν φυσήξῃ δυνατὸς ἄνεμος, ξεριζώνει δέντρα καὶ παράγκες. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἦρθε νὰ ξεριζώσῃ ὅλα τὰ δέντρα τῆς πλάνης καὶ τῆς κακίας, νὰ γκρεμίσῃ ὅλες τίς παράγκες, ὅλα τὰ εἶδωλα. Προηγεῖται τὸ «ἐκχιζοῦν», καὶ ἔπεται τὸ «καταφυτεύειν». Ριζωμένες μέσα μας εἶναι πολλές δεισιδαιμονίες καὶ προλήψεις. Ριζωμένα εἶναι πολλὰ πάθη. Χρειάζεται ξεριζώμα. Καὶ τὸ ξεριζώμα ἀπαιτεῖ δύναμι. Καὶ τέτοια δύναμι ἔχει μόνο τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

• Πολὺς λόγος γίνεται στὴν ἐποχὴ μας γιὰ τὸ νέφος. Ἡ ρύπανσις τοῦ περιβάλλοντος

μᾶς πνίγει, εἰδικὰ στίς μεγαλουπόλεις. Τὸ μολυσμένο νέφος προκαλεῖ ἀσφυξία. Πολλὰ μέτρα προτείνονται. Ἀλλὰ τὸ ἀποτελεσματικώτερο εἶναι ἓνα: Νὰ φυσήξῃ δυνατὸς ἄνεμος. Ἀμέσως τὸ νέφος διαλύεται· ἡ ἀτμόσφαιρα καθαρίζει.

Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἦρθε σάν βίαιος ἄνεμος, γιὰ νὰ διαλύσῃ τὸ νέφος τῆς ἀμαρτίας, πού ἀφαιρεῖ τὸ ὄξυγόνο τῆς πνευματικῆς ζωῆς· νὰ διαλύσῃ τὰ νέφη τῆς μελαγχολίας, πού ἀφαιροῦν τὴν χαρὰ· νὰ διαλύσῃ τὰ νέφη τῶν παθῶν, πού κρύβουν τὸν ἥλιο τῆς Θεότητος. Ἡ ρύπανσις τοῦ πνευματικοῦ περιβάλλοντος ἔχει φτάσει στὸ ἀπροχώρητο. Μὲ ἡμίμετρα δέν λύνεται τὸ πρόβλημα. Χρειάζεται πολὺ δυναμικὴ λύσις: Νὰ πνεύσῃ ἄνεμος δυνατὸς, νὰ πνεύσῃ ἡ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

• Τὰ παλαιὰ πλοῖα, πού ἦσαν μὲ πανιά, ἔπαιρναν ὠθησι ἀπὸ τὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου. Μὲ ἄπνοια ἔμεναν στάσιμα.

Καὶ ἡ Ἐκκλησία ἓνα πλοῖο εἶναι. Δέν καταποντίζεται. Εἶναι φτιαγμένο στὰ ναπηγεῖα τοῦ Οὐρανοῦ.

Ἀλλὰ μὲ ἄπνοια τὸ πλοῖο τῆς Ἐκκλησίας δέν ἦταν δυνατόν νὰ κινηθῇ. Ὑπῆρχε σχετικὴ ἄπνοια πρὶν τὴν Πεντηκοστή. Στάσιμοι οἱ Μαθητές. Ἔρχεται λοιπὸν ἡ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ δίνει κίνησι στὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀνοίγει ἡ Ἐκκλησία τὰ πανιά Τῆς καὶ ξανοίγεται στὴ θάλασσα τῆς οἰκουμένης.

π. Δ. Α.

Ἄρχιμ. Δανιὴλ Γ. Ἀεράκη

Χρυσόστομικό λεξικό

τόμοι 1 καὶ 2

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος μιλάει γιὰ ὅλα τὰ θέματα στὴ γλῶσσα του καὶ στὴ γλῶσσα μας.

Τὸ ἔργο θά ὀλοκληρωθῇ σέ 5 τόμους. Ὁ 1ος περιλαμβάνει τὰ γράμματα Α - Γ. Ὁ 2ος τὰ γράμματα Δ - Ι.

Κάθε τόμος (480 σελ. μεγάλου σχήματος - 17 x 25) περιλαμβάνει περίπου 2.000 λήμματα (θέματα).

Κάθε τόμος τιμᾶται 20 εὐρώ. Τηλέφωνο: 2103212713 καὶ 2109765440.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ποιός κοιμίζει; Ποιός αφυπνίζει;

Μιλᾶμε γιά Ἀνάστασι. Λέμε καί ὑποστηρίζουμε, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως. Τονίζουμε, ὅτι ἡ λατρεία μας εἶναι ζωντανή, ὅτι εἶναι **φωτιά καί φῶς**, συνέχεια τῆς Πεντηκοστῆς. Θεολογώντας ὑποστηρίζουμε, ὅτι ποτέ δέν νεκρώθηκε ἡ πίστις μας, ὅτι ποτέ δέν μπῆκε σέ μουσειακή κατάσταση ὁ θσαυρός μας, ὅτι ποτέ δέν «*μουμιοποιήθηκε*» ὁ Χριστιανισμός μας. Παρά ταῦτα, μιά ματιά στά ἐκκλησιάσματα τῶν Ναῶν, ὀδηγεῖ σέ ἄλλη διαπίστωση. Οἱ περισσότεροι «κοιμούνται», μέ ἀνοιχτά τίς περισσότερες φορές τά μάτια. Κοιμούνται ὄρθιοι. **Νεκροί, νεκρά, σέ νεκρούς!**

- Οἱ παράγοντες (ὑπεύθυνοι) στό νά κρατοῦν ζωντανό τό ἐνδιαφέρον καί ἀδιάκοπη τήν προσοχή τῶν πιστῶν, κάνουν τό πᾶν γιά νά τοῦς κοιμίζουν. Ἄρκει νά ρωτήσης ἕναν ἐκκλησιαζόμενο γιά τόν Ἀπόστολο καί τό Εὐαγγέλιο. Μέ θλιψηθά διαπιστώσης, ὅτι ὄχι μόνο δέν προσέχει στό θεόπνευστο κείμενό τους, ὄχι μόνο δέν κατανοεῖ (ιδίως τοῦ Ἀποστόλου) τά σωτηριώδη νοήματα, ἀλλ' οὔτε κᾶν κράτησε στό μυαλό του ἀπό ποιό Καινοδιαθηκικό βιβλίο εἶναι ὁ Ἀπόστολος καί τό Εὐαγγέλιο. Λέει σχετικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Σύ, ὁ μάτην ἐν τῷ ναῷ εἰσελθών, εἶπέ, τίς προφήτης, ποῖος ἀπόστολος ἡμῖν σήμερον διελέχθη καί περί τίνων. Ἄλλ' οὐκ ἄν ἔχοις εἰπεῖν· καί γάρ πολλά ὡς ἐν ὄνειρῳ διελέχθης ἐνταῦθα, τῶν ἀληθῶν ἀκούσας πραγμάτων. Ταῦτα δέ μοι καί πρός γυναῖκας εἰρήσθω· καί γάρ καί ἐν ἐκείναις πολὺς ὁ ὕπνος· καί εἶθε ὕπνος. Ὁ μὲν γάρ καθεύδων οὔτε πονηρόν τι φθέγγεται, οὔτε χρηστόν. Ὁ δέ οὕτως ἐργηγορῶς ὡς ὑμεῖς, πολλά καί ἐπί κακῷ τῆς ἐαυτοῦ κεφαλῆς ἐκβάλλει ῥήματα*» (Ε.Π.Ε. 17,538). Με τ ἄ φ ρ α σ ι ς : Σύ, πού μπῆκες ἐδῶ στό ναό μάταια, πές μας, ποιός προφήτης ἢ ποιός ἀπόστολος διαβάστηκε σήμερα, καί τί ἔλεγε. Δέν μπορείς νά πῆς, διότι ἐδῶ βρισκόσουν σέ ὄνειρο, χωρίς ν' ἀκοῦς τά ἀληθινά πράγματα. Λέω αὐτά καί στίς γυναῖκες, διότι καί αὐτές πολὺ ὕπνο ἔχουν ἐδῶ μέσα. Καί μακάρι νά ἦταν ἀπλῶς ὕπνος. Διότι ὁποῖος κοιμάται οὔτε κάνει κακό οὔτε λέει κακό. Ὅποιος εἶναι ξύπνιος, ἀλλά δέν προσέχει στά λόγια τοῦ Θεοῦ, πολλά κακά καί σκέφτεται καί κουβεντιάζει.

- «*Βρισκόσουν σέ ὄνειρο!*» λέει ὁ ἱερός Πατήρ. Καί ἐκεῖνος, βέβαια, προσπαθοῦσε μέ τόν τρόπο πού τελοῦσε τή θεία Λειτουργία, ἀλλά καί μέ τά συγκλονιστικά κηρύγματά του, **νά αφυπνίζη** τοῦς πιστούς. Γι' αὐτό ἄλλωστε τοποθέτησε σέ πολλά σημεῖα τοῦ κειμένου τῆς Λειτουργίας, πού ὁ ἴδιος συνῆταξε, τό ἐγερτικό καί αφυπνιστικό «**Πρόσχωμεν**»! Σάν νά λέη:

— *Ξυπνάτε! Ἐδῶ ἢ προσοχή σας! Ἐδῶ ἢ διάνοιά σας! Ἐδῶ ἢ καρδιά σας!*

- Τό ὄλο θέμα ξεκινᾷ ἀπό τή **χειροτονία** τοῦ λειτουργοῦ, πρεσβυτέρου ἢ ἐπισκόπου. Σκεπτικό γιά χειροτονία δέν εἶναι νά καλύψουμε ἕνα κενό ἢ νά τακτοποιήσουμε κάποιον «ὑποψήφιο» (σέ ἐποχή μάλιστα... ἀνεργίας!).

Ἄλλη εἶναι ἡ λογική τῶν χειροτονιῶν. Ὁ Θεός ζητᾷ ὡς κληρικούς ἀνθρώπους μέ ζωντανή προσωπική πνευματική ζωή, προκειμένου νά μεταδώσουν τή ζωντάνια στό λαό καί νά μεταγγίσουν ζωή μέ τόν τρόπο τῆς λειτουργίας τους, μέ τόν τρόπο τοῦ κηρύγματός τους, μέ τήν προσωπική τους ἐμπειρία καί ἀκτινοβολία. Τό χωρίο τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιά **ζωντάνια** καί θερμο-

τητα ἀφορᾶ σέ ὄλους τούς χριστιανούς, πολύ περισσότερο σ' ὄσους ἐπιστρατεύονται γιά τήν ἱερωσύνη: «Τῆ σπουδῇ μή ὀκνηοί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρεῖαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες» (Ρωμ. ιβ' 12-13).

● **Ἡ ἀφύπνισις** ὄχι μόνο τοῦ ἐκκλησιάσματος, ἀλλά τῆς ὄλης μορφῆς τῆς λατρείας μας ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἀπό τό λειτουργό. Ἐξαρτᾶται ὄμως καί ἀπό τό ὄλο **σύστημα**, πού ἔχει ἐπικρατήσει στό χῶρο τῆς θείας λατρείας.

● Δέν μπορεῖ νά γίνη ἀφύπνισις, ἄν δέν ἀλλάξη ἡ ἀντίληψις γιά τή λατρεία, ὅτι δηλαδή, δέν εἶναι γιά **τόν Ἐνα** ἢ γιά **τούς λίγους**, ἀλλ' εἶναι γιά τήν **οἰκοδομή πολλῶν**, ὄλων, ὄλου τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Δέν λέγονται τά γράμματα γιά τόν Θεό, δέν Τοῦ κάνουμε χάρι, πολύ περισσότερο δέν Τοῦ κάνουμε... φροντιστήριο! Οὔτε τελοῦνται καί λέγονται τά τῆς λατρείας γιά νά παίξουν καλά (δηλαδή ἐπιδεικτικά!) τό «ρόλο» τους οἱ τρεῖς, ὡς... ἠθοποιοί (παπᾶς καί ψάλτες!).

Ἡ σωστή ἀντίληψις γιά τή λατρεία, γιά τήν τέλεσι ὄλων τῶν μυστηρίων, καί μάλιστα τῆς θείας Λειτουργίας, εἶναι: **Συμμετοχή** ὄλων, κληρικῶν καί λαϊκῶν, στά τελούμενα καί λεγόμενα, σεβασμός στά **κείμενα** τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί **κατανόησις** τους, ἀπόδοσις τῶν **ὑμνων**, ὥστε νά τους νοοῦν ὄλοι καί νά καθοδηγοῦνται ἀπό τήν ὑμνωδία στήν κοινωνία μέ τόν Θεό καί στή δοξολογία Του. Ὁ **ἀφύπνιστικός χαρακτήρας** τῆς λατρείας εἶναι τόσο ἀναγκαῖος, ὅσο οἱ γῆνοι ἐμεῖς ρέπουμε πρὸς τά χαμηλά καί συρῶμαστε στό χῶμα, ἀντί νά «**εἰκονίζουμε τά χερουβίμ**». Συγκλονιστική ἡ προτροπή: «**Ἐγέρθητε οἱ νωθεῖς, μή πάντοτε χαμερπεῖς· οἱ συγκάμπτοντες εἰς γῆν τήν ψυχὴν μου λογισμοί, ἐπάρθητε καί ἄρθητε**» (οἶκος ἑορτῆς Μεταμορφώσεως).

● Δέν μπορεῖ νά γίνη ἀφύπνισις, ἄν ὁ κληρικός **ἐφησυχάζη** στό κατεστημένο, πού βρῆκε. Κληρικός, ὁ ὁποῖος δέν ἀνησυχεῖ, πού **δέν κατανοεῖ ὁ λαός** τίς προφητείες καί τούς ψαλμούς, τίς εὐχές καί τίς προσευχές, αὐτός ἀρκεῖται στή **μηχανική τέλεσι** ἀκόμα καί τῆς θείας Λειτουργίας καί καταντᾶ ἕνας **διεκπεραιωτής** γραφειοκρατικῶν καί τελετουργικῶν ὑποχρεώσεων.

Ἐνας τέτοιος κληρικός, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, ξεραίνεται καί ὁ ἴδιος, καί δέν καταλαβαίνει, πῶς ἔφτασε στό σημεῖο νά προσφέρῃ **χαμομήλι** σέ ἠμικομισημένους χριστιανούς, ἀντί ν' ἀνάβῃ τό **φυτόλι** γιά τό πυράκτωμα τῶν ψυχῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.

● Δέν μπορεῖ νά γίνη ἀφύπνισις, ἄν ὁ κληρικός δέν ξυπνήσῃ πρῶτος ὁ ἴδιος ἀπό τό λήθαργο τοῦ **ἐπαγγελματισμοῦ**, ἀκούγοντας αὐτός πρῶτος τό ξυπνητήρι τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «**Ὁρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι**» (Ρωμ. ιγ' 11). Ὅταν ξυπνήσῃ, θ' ἀρχίσῃ νά ὑποφέρῃ ἀπό τίς κακοποιήσεις τῆς λατρείας, ἀλλά καί διά τά κακῶς κείμενα στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

● Δέν μπορεῖ νά γίνη ἀφύπνισις, ἄν κάθε λειτουργός δέν ἐπισημαίνῃ στόν ἐπίσκοπό του, ὅτι κανένας δέν καταλαβαίνει τόν Ἀπόστολο, καί ἄν δέν προβληματίζεται μέ τούς συλλειτουργούς του γιά τήν ἐξεύρεσι τρόπων γιά **ἀναζωπύρωσι** (Α' Τιμ. α' 6) τῆς λατρείας.

● Δέν μπορεῖ νά γίνη ἀφύπνισις, ἄν δέν εἶναι **ἄγρυπνος** ὁ λειτουργός καί ὁ κήρυκας τοῦ λόγου. Δέν ἔχουμε ἄλλα περιθώρια. Ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ: «**Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν**» (Μάρκ. ιδ' 42).

Γνώριμία μέ τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β' ΕΠΙΣΤΟΛΗ Κήρυκες Ἰησοῦ Χριστοῦ Β' Κορ. δ' 1-2

Γνήσιοι διάκονοι (στ. 1)

Γονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὴν ὑπεροχή. Ὅχι τὴν προσωπική του ἔναντι τῶν ψευδαδέλφων. Οὔτε τῶν χριστιανῶν ἔναντι τοῦ Μωϋσῆ. Ἄλλὰ τὴν ὑπεροχή τῆς Καινῆς Διαθήκης ἔναντι τοῦ νόμου τῆς Παλαιᾶς.

Ἄνῃκουμε στὴν ἀγκάλη τῆς κορυφαίας Ἀγάπης· στή στοργή τῆς Καινῆς Διαθήκης. Γιά τὴ διαφορά Καινῆς καὶ Παλαιᾶς λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ὅρα τοίνυν ἐξ ἀρχῆς πόσα τέθεικε τὰ ποιοῦντα τὴν διαφορὰν καὶ δεικνύντα τῆς Καινῆς πρὸς τὴν Παλαιάν τὴν ὑπεροχὴν, οὐ τὴν μάχην, οὐδὲ τὴν ἐναντίωσιν. Ἐκείνη γράμμα, φησί, καὶ λίθος, καὶ θανάτου διακονία, καὶ καταργεῖται· καὶ ὅμως οὐδέ ταύτης ἠξιώθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς δόξης· αὐτὴ σαρκίνη ἢ πλάξ, καὶ Πνεῦμα, καὶ δικαιοσύνη, καὶ μένει, καὶ πάντες αὐτῆς καταξιούμεθα» (Ε.Π.Ε. 19,218). Μετάφρασις: Πρόσεξε, λοιπὸν πόσα ἀνέφερε, πού παρουσιάζουν τὴ διαφορά καὶ δείχνουν τὴν ὑπεροχὴ τῆς Καινῆς ἔναντι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὄχι πολεμική οὔτε ἐκθρότητα. Ἐκείνη, λέγει, ἦταν γράμμα καὶ λίθος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν θάνατος, καὶ καταργεῖται. Καὶ ὅμως αὐτὴ τὴ λαμπρότητα αὐτῆς ἀξιώθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι. Ἐνῶ ἡ Καινὴ εἶναι πλάκα σάρκινη, καὶ Πνεῦμα, καὶ προσφέρει δικαίωσι, καὶ παραμένει, καὶ ὅλοι καταξιωνόμαστε τῆς χάριτός της.

● Ἄνῃκουμε στὴν ὑπέροχην Ἀγάπην τῆς Καινῆς Διαθήκης.

● Ἀναπαυόμαστε, μετὰ ἀπὸ κάθε κόπο τῆς ἀμαρτίας, στή σκιά τοῦ Σταυροῦ.

● Βαδίζουμε τὴ λεωφόρο τῆς Ἀναστάσεως.

● Εἴμαστε μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ, τῆς Ἐκκλησίας.

● Καταυγαζόμαστε στό φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

● Ἐχομε ἀπειρες εὐκαιρίες χάριτος.

● Συνοδεύομαστε παντοῦ καὶ πάντοτε χάρι στὴν κοινωνία τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

● Ἐχομε κανόνες σταθερῆς πλεύσεως πρὸς τὸ λιμάνι τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὅλα αὐτὰ, πού φυσικά δέν ὑπῆρχαν στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, δέν εἶναι λόγοι δικῆς μας ἐπίρσεως.

Εἶναι λόγοι δοξολογίας τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν ἀγάπην, «ἦν ἠγάπησεν εἰς ἡμᾶς καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωποποίησε τῷ Χριστῷ» (Ἰ.Εφ.σ. β' 5).

Τὸ πόσο χρωμένους στή χάρι τοῦ Θεοῦ αἰσθάνεται ὁ Παῦλος καὶ πόσο ταπεινὴ γνώμη εἶχε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μέσα στό ἔργο τοῦ Θεοῦ, διατυπώνεται στὴν ἀρχὴ τοῦ 4ου κεφαλαίου. «Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς πληθήμεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν» (στ. 1). Ἀπόδοσις στὴν ἀπλοελληνική: «Γι' αὐτὸ, ἀσκώντας τὴ διακονία αὐτή, πού μέ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔχει ἀνατεθῆ, δέν ἀποκάμνουμε μέ ὅσα ὑποφέρουμε».

● Δέν εἴμαστε κύριοι. Εἴμαστε διάκονοι. Τίποτε παραπάνω. Ὁ διάκονος τοῦ Κυρίου, ὅταν εἶναι πιστός καὶ συνεπής, γίνεται καί... κύριος! Ἄλλὰ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, τῶν παθῶν του. Κατὰ τὰ ἄλλα αἰσθάνεται, ὅτι εἶναι ὁ τελευταῖος τῶν χριστιανῶν. «Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην...» (στ. 1).

Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι δέν κυριεύει τοὺς ἄλλους. Δέν ζηταί πρωτεῖα καὶ πρωτοκαθεδρεῖες. Δέν αἰσθάνεται ἄξιος ἰδιαίτερης τιμῆς καὶ τιμητικῶν διακρίσεων.

Ὅλα αὐτὰ, πού σέ ἐποχὴ καταπτώσεως, ὅπως ἡ σημερινή, παρατηροῦνται καὶ στὸν ἐκκλησιαστικὸ κῶρο, τίποτε ἄλλο δέν φανερώνουν, παρὰ τὸ ὅτι ἔχομε μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μας. Θε-

ωρούμε τί θέσι μας μέσα στην Ἐκκλησία ἢ τὴν Κοινωνία ὡς «δικαίωμα», ὄχι ὡς «χάρισμα».

Κάπως ἔτσι σκεπτόμαστε:

—*Μᾶς ὀφείλουν, δέν ὀφείλουμε! Μᾶς χρωστᾶνε παροχές καί κορηγίες!* Ἄλλωστε ἐμεῖς δέν εἴμαστε οἱ πῶ σπουδαῖοι;

Πόσο βαθεῖα νυκτωμένοι στρατοκόποι στήν πορεία γιά κατάκτησι τῆς ζωῆς!

● Διάκονοι τοῦ Χριστοῦ! Ὑψιστο ἀξίωμα. Αὐτό ἀποτελεῖ καί τί λαμπρότερη τιμή.

● Γιά νά δεῖξη ὁ Παῦλος, ὅτι καί αὐτό πολὺ μᾶς εἶναι, τονίζει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι εἴμαστε, εἴμαστε, γιατί μᾶς ἐλέησε ὁ Θεός. Κι ἂν κάποιον κάνουμε στὸν πνευματικὸ κῶρο, εἶναι γιατί μᾶς ἐλέησε ὁ Θεός. Κι ἂν ἐλπίζουμε στήν ἐπουράνιο βασιλεία, εἶναι γιατί μᾶς ἐλέησε ὁ Θεός.

Στήν πρώτη πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή, ἔχοντας συναίσθησι τῆς ἀνάξιότητάς του, αὐτὸς ὁ πανάξιος Ἀπόστολος, χρησιμοποιεῖ τί λέξι «χάρις»: «Χάριτι Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι» (Α΄ Κορ. ιε΄ 10). Ἐδῶ χρησιμοποιεῖ τί σχετικὴ λέξι: «ἔλεος». Αἰσθάνεται ἐλεημένος ἀπὸ τὸ Θεό.

Μόνο μέ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ (στ. 1)

Μόνο τό ἄπειρο ἔλεος μποροῦσε νά κάνη δεκτό στήν Ἐκκλησία, τό διώκτη τῆς Ἐκκλησίας. Νά κάνη κήρυκα, τὸν ὕβριστή καί βλάσφημο. Νά κάνη Ἀπόστολο, τὸν αἰμοδιψῆ κακοποιό τῶν χριστιανῶν. «Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν...» (στ. 1). Σάν νά λέη:

—*Θᾶπρεπε νά μέ τιμωρήσῃ, ὄχι νά μέ ἀναδείξῃ. Θᾶπρεπε νά μέ πλήξῃ μέ τὴν παντοδυναμία Του, ὄχι νά μέ πλουτίσῃ μέ τί χάρι Του.*

Αἰσθάνεται τόσο ὁ Παῦλος τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἀναλύεται σέ δάκρυα, ὅταν σκέπεται, ὅτι κάποτε «ἐδίωξε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Τιμ. α΄ 13). «Ἠλεήθην!» Τό ἐπαναλαμβάνει.

Γιατί τότε δέν ἐλεοῦνται καί ὄλοι οἱ κακοποιοί, ὄλοι οἱ βλάσφημοι, ὄλοι οἱ ἀσεβεῖς; Ἀπλούστατα, διότι ἐξακολουθοῦν νά ἔχουν κακὴ προαίρεσι. Ἐπιμένουν στήν ἀσέβεια καί τί διαστροφῆ.

Δέν ἔχουν ἀφήσει στήν ψυχὴ τους χαραμάδα, γιά νά μόρεσι νά μῆν τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καί ὅταν μῆν, τότε θά σπρώξῃ πρὸς τὰ ἔξω τὰ ἔργα τῆς αἰσχύνῃς. Στό Σαῦλο βρῆκε χαραμάδα τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ἡ ἄγνοια. Εἶχε αὐτὸ τὸ ἐλαφρυντικὸ. Δέν ἤξερε τί ἔκανε πᾶνω στή μέθη τοῦ θρησκευτικοῦ ζηλωτισμοῦ. «Ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα» (Α΄ Τιμ. α΄ 13).

● Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ στοὺς πιστοὺς, πού δέχονται, σάν τὸ Σαῦλο, τὴν κλῆσι, λειτουργεῖ διπλᾶ. Καί ἀρνητικὰ καί θετικὰ. Καί συγκορεῖ τὰ ἁμαρτήματα καί τὰ ἐγκλήματα, ἀλλὰ καί χαριτώνει τὸν πρῶν ἁμαρτωλό.

● Ὅταν ἔχῃς χειροπιαστὴ τὴν ἀγάπην καί τί δύναμι τοῦ Χριστοῦ, πού ἀντί νά σέ ἐξουθενώνῃ, σέ ἀπαλλάσσει τῆς κατηγορίας καί σοῦ κορηγεί τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ, τότε γιατί ν’ ἀπογορευέσαι ἢ νά ἀποκάμνῃς ἢ νά λιποτακτῆς, ἢ νά ἐγκαταλείπῃς τί μάχη;

Διερωτώμαστε, πῶς ὁ Παῦλος, μέ μύρια ἐμπόδια στό ἔργο του καί μέ καθημερινές θλίψεις, δέν κουραζόταν; Ἀπλούστατα, δέν αἰσθανόταν μόνος. Ἐλεος γιά τὸν Παῦλο σήμαινε καί βαθύτερο: Ἐνωσις μέ τὸ Χριστό.

Κουράζεται ὁ Χριστός νά μᾶς ἀγαπᾷ; Κουράζεται νά προσφέρῃ τὴν ἀγάπην Του; Τό ἴδιο καί ὁ Παῦλος, ἀφοῦ ζοῦσε «ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός» (Γαλ. β΄ 14). Σάν ἄνθρωπος βέβαια ὁ Παῦλος καί κόπο αἰσθανόταν καί πόνο. Ἄλλωστε καί ὁ Σταυρός τοῦ Κυρίου ἦταν ἐπὶ ὁδὸς.

Ἄλλο ὅμως νά πονᾷς, καί ἄλλο νά ἀποκάμνῃς, νά ἐγκαταλείπῃς τὸ ἔργο. «Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν...» (στ. 1).

Ὅχι δίγλωσσοι (στ. 2)

Ὁ Θεός δέν ἔχει κρατούμενα. Χαρίζει ὅλη τὴν ἀγάπην Του. Δέν ἔχει διαφορούμενα.

Διαφανῆς καί κρυστάλλινη ἡ προσφορὰ Του. Ὁ διάκονος τοῦ Χριστοῦ Παῦλος, γράφοντας στοὺς Κορινθίους, ἤθελε νά τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοὺς διγλωσσίτες, ἀπὸ τοὺς ψευδαδέλφους, πού πίσω ἀπὸ τὰ ὠραῖα λόγια τους κρυβόταν τὸ δηλητήριο τοῦ δόλου καί τῆς πανουργίας.

Ὁ Παῦλος προχωροῦσε ἄδολα. Δέν ἄφηνε ὑπονοούμενα. Δέν μιλοῦσε μέ σκοπιμότητα. Διαυγέστατος ὁ λόγος του. Κρυστάλλινη ἡ ζωὴ του, σέ πλήρη ἐναρμόνισι μέ τὸ λόγο του. «Ἀπειπάμεθα τὰ κρυπὰ τῆς αἰσχύνῃς, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῆ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (στ. 2). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνικὴ: «Ἀπαρνηθήκαμε τὰ σκοτεινὰ ἔργα, πού προκαλοῦν ντροπῆ. Δέν βαδίζουμε μέ πανουργία, οὔτε νοθεύουμε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μέ τί φανερώσι τῆς ἀλήθειας συσταίνουμε

τούς έαυτούς μας σέ κάθε συνείδησι ανθρώπων (σέ κάθε άνθρωπο) ένώπιον του Θεού».

Ύποκριτής όποιος έχει έργα σκοτεινά, άλλα λόγια όμορφα. Τέτοιοι ήσαν οι φαρισαίοι. Ο Παύλος, από τί στιγμή, πού μετανόησε, άρνήθηκε κάθε τι τό σκοτεινό, τό πονηρό, τό έπαίσχυντο, τό άνειλικρινές, τό άσαφές.

- Όπως τά λόγια του, έτσι και ή ζωή του.

- Όπως τά λόγια χθές, έτσι και σήμερα.

- Όπως τά λόγια του στους Κορινθίους, έτσι π.χ. και στους Ρωμαίους. Μακρτά από τόν Παύλο ή διπλωματία. Περπατούσε μέ θεοφανική διαφάνεια.

- Άν παύσουμε τί διγλωσσία, ό κόσμος θά κατανοήσι τί γλώσσα της αγάπης του Χριστού.

- Άν βρίσκονται σέ συνέπεια και όχι σέ αντίθεσι ή ζωή και τά λόγια του χριστιανού, θά εκουμε την καλύτερη σύστασι του Ευαγγελίου και της Έκκλησίας. «Συνιστώντες έαυτούς προς πσαν συνείδησιν ανθρώπων ένώπιον του Θεού» (στ. 2). Κάθε άνθρωπος περιμένει νά δη συμφωνία βίου

και πίστεως. Και πάνω από τούς ανθρώπους, ό χριστιανός λογαριάζει τό «ένώπιον του Θεού» (στ. 2).

Δ.Γ.Α.

Η συνδρομή του περιοδικού

10 ευρώ (€) τό χρόνο.

- Στο λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.

- Στο λογαριασμό:

**123002002008865 ALPHA BANK -
IBAN GR 1201401230123002002008865.**

- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι:

**«Βαπτιστής», Χριστοκοπίδου 12,
10554, Αθήνα.**

- Στο Γραφείο **Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι)** ή στο Βιβλιοπ. **«Βαπτιστής», Έθν. Αντιστάσεως 103 (Άγιο Δημήτριο).**

- Του έξωτερικού τό έμβασμα στο όνομα **«Βαπτιστής»** (χωρίς τί λέξι Περιοδικό).

- Τηλ. **2103212713** και **2109765440.**

Νέες εκδόσεις

Στή ζωή της Έκκλησίας

Σέ δεύτερη έκδοσι κυκλοφορεί τό βιβλίό του ιεροκήρυκος άρχιμ. Δανιήλ Άεράκη «Στή ζωή της Έκκλησίας». Περιλαμβάνει κείμενα θεολογικά, εκκλησιολογικά, πνευματικά, κοινωνικοθητικά. Άποβλέπουν στην ένότητα μέσα στην Έκκλησία. Άναγκαίο βοήθημα για κήρυκες του λόγου του Θεού. Σελ. 384. τιμή 10 ευρώ.

“Άγιοι μόνο τότε;

Σέ δεύτερη έκδοσι κυκλοφορεί τό βιβλίό του ιεροκήρυκος άρχιμ. Δανιήλ Άεράκη «Άγιοι μόνο τότε;». Ένα από τά τρία άγιολογικά βιβλία του. Κείμενα πάνω σέ γιορτές της Θεοτόκου και πολλών άγιών. Σελ. 320. τιμή 10 ευρώ. τηλ. 2103212713 και 2109765440.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα

Δέν είναι ἡ *συνήθεια*. Δέν είναι ὁ νεκρός τύπος. Δέν τήν κρατᾶμε, γιατί ἔτσι τήν βρήκαμε. Τήν βιώνουμε, γιατί τήν ἀγαπᾶμε. Τήν ὑποδεχόμαστε, γιατί τήν πιστεύουμε. Καί τήν βλέπουμε πάντοτε μέ παρθενική καί θερμή πίστι.

Ἡ Ὁρθοδοξία:

- Δέν είναι *τάξις* καί *κατάταξις* ἀπόλυτης ἡρεμίας. Γιατί τέτοια στοιχεῖα βρίσκουμε καί στά νεκροταφεῖα, ὅπου βλέπεις τά μνήματα νά βρίσκωνται σέ ὠραίους σχηματισμούς καί ἡσυχία πλήρης ἐπικρατεῖ.

Εἶναι παράταξις ἀγωνιστῶν. Εἶναι ἡ ἀναταραχή στό θρησκευτικό τέλμα καί στό ἀμαρτωλό κατεστημένο, κατά τή διαπίστωσι τῶν Πράξεων: «Οἱ τήν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες πᾶσαν, οὗτοι καί ἐνθάδε πάρεισιν» (Πράξ. ιζ' 6).

- Δέν είναι κάποιο *ἐθιμικό δίκαιο*.

Εἶναι ἡ ρῆξις μέ τά ἀνθρώπινα θρησκευτικά κατασκευάσματα, μέ τά «ἐντάλματα τῶν ἀνθρώπων» (Ματθ. ιε' 9. Κολοσ. β' 22). Ρῆξις μέ τήν *τυπολατρία*, ἀφοῦ εἶναι ἡ λατρεία τῆς οὐσίας. Καί ἡ οὐσία εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Θεανθρώπινου προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ρῆξις μέ τό Ἐγώ, ἀφοῦ πάντοτε ἡ παράδοσις καί ἡ ἀποδοχή τῆς Ἀληθείας μᾶς ἐνσωματώνουν στό Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί μᾶς κάνουν ἀδελφούς τῶν πιστῶν ὀλων τῶν αἰῶνων καί μέλη τοῦ Χριστοῦ.

- Δέν είναι ἡ ἐπίδειξις κοσμικῆς λαμπρότητας ἢ λιτάνευσις ἐνός θρησκευτικοῦ ναρκισσισμού.

Εἶναι ἀπόδειξις μαρτυρίας καί λιτάνευσις Σταυροῦ. Οἱ ἅγιοι «ἐλιθάσθησαν, ἐπίρσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόβῳ μαχαίρας ἀπέθανον» (Ἐβρ. ια' 37).

Εἶναι ἐνδείξεις *μαρτύρων* καί ἐπένδυσις τῆς πιό βέβαιης ἐλπίδας.

Ἡ ἱστορία εἶναι ματωμένη. Ἡ μυθολογία εἶναι ὠραιοποιημένη. Ἡ Ὁρθοδοξία, τό ἱστορικό περπάτημα τοῦ Θεοῦ κάτω στή γῆ, εἶναι πόνος καί Σταυρός.

- Δέν είναι ὁ θρόνος κοσμικῆς μεγαλοπρέπειας. Εἶναι ὁ *πόνος* τῆς μετοχῆς καί κοινωνίας τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ (Β' Κορ. α' 7. Φιλιπ. γ' 10).

Δέν είναι ἡ ἐξουσία τῆς ἐπιβολῆς. Εἶναι ἡ *διακονία* τῆς ταπεινώσεως καί τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι «τό *φαιδρόν* τῆς Ἀναστάσεως *κήρυγμα*».

Ἄγρια ἐγκληματικότητα

Ἦ ὅσο, λοιπόν, ἀκριβολογεῖται ἡ τιμή τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς; Ὅσο μιά βιντεοκάμερα; Στά χέρια του τήν κρατοῦσε ὁ 42χρονος Μανώλης Καντάρης. Σκόπευε νά βιντεοσκοπήσῃ (11 Μαΐου 2011) τή γέννησι τοῦ δευτέρου παιδιοῦ

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἰαγγελ. Μπότζιου

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννῶνων 6 - Μοσχάτο

Ἐτήσια συνδρομή:

Ἐσωτερικῶ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδά καί Αὐστραλίας: δολάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

του. Τό παιδί τελικά ἤρθε στή ζωή, μά ὁ πατέρας δέν τό εἶδε! Τό παιδί στήν **κούβια**, ὁ πατέρας στόν **τάφο**!

Κακοποιοί τόν αἰφνιδιασαν στήν ὁδό Γ' Σεπτεμβρίου, στήν Ἀθήνα, τήν ὥρα πού ἐτοίμαζε τό αὐτοκίνητο νά μεταφέρει τήν ἐτοιμόγεννη σύζυγό του. Τόν μαχαίρωσαν ἐν ψυχρῶ, γιά νά τοῦ κλέψουν τή βιντεοκάμερα!

Ἡ κοινή γνώμη, ἀφῶν στήν ἀρχή, ξεσηκώθηκε, ἰδίως ὁ κόσμος τῆς γύρω περιοχῆς. Ἡ ἀγανάκτησίς τους ὅμως καπηλεύτηκε. Ἀκόμα καί τό αἷμα καπηλεύουν οἱ ἀκραιοί τῆς πολιτικῆς καί τῆς ἀναρχίας.

● Πρόβλημα θέτουν, καί δικαιολογημένα, κάτοικοι καί παράγοντες τοῦ **κέντρου τῆς Ἀθήνας**, πού ἔχει καταπτήσει τό πύο βρώμικο, ὑποβαθμισμένο καί ἐγκληματογενές ἀπό ὅποιοδήποτε κέντρο ἄλλης πρωτεύουσας.

Φταίει, λένε, ἡ συσσώρευσις δεκάδων χιλιάδων **ἄλλοδαπῶν**, ἀνωνύμων καί ἀνεξέλεγκτων, πού ἔχουν κατακλύσει τόν τόπο μας καί σταυλίζονται στό κέντρο τῆς Ἀθήνας! Στό συμπέρασμα αὐτό ὠθεῖ καί ἡ σύλληψις τῶν **δραστῶν** τῆς τραγικῆς δολοφονίας, πού εἶναι δύο Ἀφγανοί καί ἓνας Πακιστανός.

● Ἡ ἀνεξέλεγκτη εἰσροή **λαθρομεταναστῶν** στήν Ἑλλάδα προκαλεῖ φοβερὰ προβλήματα. Δέν εἶναι μόνο ἡ ἀλλοίωσις τοῦ πληθυσμοῦ. Εἶναι καί ἡ ἔλλειψις στοιχειωδῶν χώρων ὑποδοχῆς καί διαβιώσεως τόσοσ μεγάλου ἀριθμοῦ ξένων. Εἶναι καί ἡ αὔξησις **ἐγκληματικότητας**, πού δημιουργοῦν ἡ πείνα καί ἡ ὄλη ἐξαθλίωσις ἀστέγων λαθρομεταναστῶν.

● Ὅση ἀγάπη καί ἀνδείχνη ὁ **ἐκκλησιαστικός** ὀργανισμός, δέν μπορεῖ ν' ἀνταποκριθῆ στίς ἀνάγκες ἑκατοντάδων χιλιάδων πεινασμένων. Καί ὅση κοινωνική πρόνοια καί ἀνἔχη τό **Κράτος**, δέν μπορεῖ νά περιθάλη τά κύματα Ἀσιατῶν καί Ἀφρικανῶν, πού μᾶς ἔχουν κατακλύσει. Σέ μιά ἐποχή μάλιστα, ὅπου καί πολλοί τῶν πολιτῶν τῆς χώρας πεινᾶνε κυριολεκτικά.

● Τήν ἐγκληματική καί ληστρική **βι-**

αιοπραγία προσπαθοῦν νά νά περιορίσουν οἱ **ἀστυνομικοί**. Καί καλό θά εἶναι, ἀφ' ἐνός μέν νά ἐνισχύωνται ἠθικά (καί ὄχι νά ὑβρίζωνται) οἱ ἀστυνομικοί, οἱ νέοι αὐτοί, πού προσφέρουν ὑπό σκληρῆς συνθήκης ὑπηρεσία στό λαό, ἀφ' ἐτέρου δέ νά ἐκπαιδεύωνται καλύτερα γιά τήν ἀντιμετώπισι τῆς ἄγριας ἐγκληματικότητας, πού τείνει νά γίνη... Κράτος!

● Καί πάνω ἀπό ὅλα τό βάρος πέφτει στούς διακόνους τοῦ λόγου καί τῆς ἀγάπης, στούς **ποιμένες** τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. Μικρή ζύμη ἀγίων (Α' Κορ. ε' 6) μπορεῖ νά ζυμώσῃ ὅλη τήν κοινωνία, ἡμεδαπῶν καί ἄλλοδαπῶν.

Χριστό θέλει ὁ κόσμος γιά νά εἰρηνεύσῃ.

● Χωρίς Χριστό οἱ δῆθεν πολιτισμένοι ἡμεδαποί εἶναι **ἀγριώτεροι** τῶν δολοφόνων τῆς Γ' Σεπτεμβρίου.

Ἐκεῖνοι σκότωσαν τόν πατέρα. Οἱ περισσότεροι Ἕλληνες σκοτώνουν τό παιδί! Τό παιδί ἐκεῖνου τοῦ πατέρα συνάντησε τή στοργική ὑποδοχή τῆς γεννήσεως. Χίλια ὅμως παιδιά, κάθε μέρα, συνανοῦν τό δολοφόνο μπροστά τους!

Ἄσχι Ἀφγανοί γιά μιά βιντεοκάμερα, ἀλλ' Ἕλληνες γιατροί, γιά μερικά εὐρώ, σφάζουν (τό ἀκοῦτε; σφάζουν!), μέ τίς **ἐκτρώσεις** τᾶ Ἑλληνόπουλα!

Γι' αὐτή τήν ἐγκληματικότητα πότε θά ξεχουοῦμε στούς δρόμους;

Τί κάνει ἓνας παπᾶς;

Τίτλοι φρίκης! Ἔτσι θά μπορούσαν νά χαρακτηριστοῦν οἱ τίτλοι τῶν ἐλληνικῶν ἐφημερίδων τῶν τελευταίων μηνῶν. Ζωγραφίζουν τή **φρίκη** ἀπό τό αἷμα τῆς βίας καί τρομοκρατίας, ἀπό τίς ληστείες καί τίς κομπίνες, ἀπό τό οἰκονομικό κατρακύλισμα, ἀπό πράξεις κερδοσκοπίας καί ἐκμεταλλεύσεως, ἀπό τά ποικίλα σκάνδαλα.

Νά γιατί προκάλεσε εὐχάριστη ἐκπληξί ὁ τίτλος τῆς τελευταίας σελίδας τῆς ἐφημερίδας «*Καθημερινή*» (14 Μαΐου 2011). Πρόκειται γιά ἐγκώμιο ἐνός λειτουργοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐνός ὀρθοδόξου ἱερέ-

ως, ενός άπλου παπα. Ὁ τίτλος: «*Μάννα από παπα σέ μετανάστες!*»!

Πρόκειται για τόν ιερέα τῆς Ἡγουμενίτσας **π. Θεόδωρο Ζώη**, ἐφημέριο τοῦ ἐκεῖ ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος.

• Ὁ π. Θεόδωρος δέν εἶπε, ὅπως τόσοι ἄλλοι, λαϊκοί καί κληρικοί: «*Ἄν κάνω τόσα παιδιὰ πού θέλει ὁ Θεός, πῶς θά τά θρέψω καί θά τά μεγαλώσω;*». Τήρησε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἔκανε ἔντεκα (11) παιδιὰ! Ἄπόλυτα, δηλαδή, παραδομένου στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ Πατέρα.

• Ὁ π. Θεόδωρος δέν εἶπε: «*Ἐχω τόσα δικά μου παιδιὰ. Μοῦ φτάνουν. Πῶς νά νοιασῶ καί γιά τά παιδιὰ τοῦ κόσμου; Ἐγώ ἔχω ἀνάγκη νά μέ βοηθᾶνε.*». Ὁχι, δέν εἶπε ἔτσι, καί πρό παντός δέν κατέφυγε στή ζήτησι τῶν «*τυχερῶν*».

Σκέφτηκε: «*Μόνο τά δικά μου εἶναι παιδιὰ; Τά ἄλλα; Ὁ κόσμος πού πεινάει; Οἱ δυστυχισμένοι ἄλλοδαποί, πού συνωστίζονται στήν πόλι μας, δέν πρέπει νά ζήσουν;*».

• Καί ρίχτηκε στή δουλειά. **Χίλιοι μετανάστες** τόν ἔχουν ἀγκαλιάσει σάν πατέρα τους, κι ἐκεῖνος τούς ἔχει ἀγκαλιάσει σάν παιδιὰ του. Ὅλοι γύρω του, σεμνοί καί ταπεινοί, περιμένουν τή φροντίδα του.

Δική του ἡ **φροντίδα**; Δική του εἶναι ἡ **πίστις**, πού ἔχει θέσει σέ θαυμαστή λειτουργία τή φροντίδα τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι πατέρας ὄλων, μαύρων καί λευκῶν, Εὐρωπαίων καί Ἀφρικανῶν καί Ἀσιατῶν καί «*πάσης φυλῆς καί γένους*».

• Ἔνας παπάς δραστηριοποίησε κόσμο πολύ στήν πόλι καί στή γύρω περιοχή. Τυροκόμοι τοῦ πᾶνε τυρί, ἀρτοποιοί τοῦ πᾶνε ψωμί (στή μισή τιμή), δάσκαλοι καί νηπιαγωγοί τῶν μαθητῶν τους τή συμπαράστασι.

Καί οἱ ἄλλοδαποί ξεχρῶν γιά λίγο τό δράμα καί τίς μεταξῆ τους διαφορές. Στό πρόσωπο τοῦ παπα-Θόδωρου βλέπουν τό **Θεό τῆς ἀγάπης**, πού τρέφει τά σπουργίτια, ὅπως καί τά γεράκια!

• Χίλιοι ἄνθρωποι καθημερινά χορταίνουν ἀπό τό ζεστό φαγητό τῆς Ἐ-

στίας τοῦ παπα-Θόδωρου. Τόν βλέπουν καί κάνουν δύο κινήσει:

Μιά μπροστά: *Παπά! Παπά!...*

Μιά ψηλά: Θεό! Τεό!.....

• Τί μπορεῖ νά κάνη ἕνας παπάς!

Ἄλλά καί τί μπορεῖ νά κάνη ἕνας δημοσιογράφος, ἄν μάλιστα ἔχει καί γλαφυρή πένα, ὅπως ἡ κ. Μαρίλη Μαργωμένου! Προβάλλει τήν πιό αισιόδοξη ὄψι τῆς ζωῆς: Τήν **Ἀγάπη!**

Τό δημοσίευμα τελειώνει ὡς ἑξῆς:

«*Οἱ μετανάστες θά φᾶνε καί σήμερα. “Καί αὔριο;”, ρωτᾶω. “Ἐχει ὁ Θεός”, ἀπαντᾶ ὁ παπα-Θεόδωρος, καί μέ τό δεξιό του χέρι δείχνει ψηλά!*»!

Μέ τρίχες ἀσχολούμαστε;

Ὁ βασιλιάς Ἐζεκίας στήν Παλ. Διαθήκη θεωρεῖται γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ. «Ἐποίησε τό εὐθές ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατά πάντα, ὅσα ἐποίησε Δαβίδ» (Δ' Βασ. ιη' 3). Τόν ἀναφέρουμε ἐδῶ γιά τόν ἀγῶνα του ἐναντίον τῆς **θηρσκευτικῆς ἀγυρτείας**.

Κανένα μεταμορφωτικό καί σωτήριο ἔργο γιά τήν οἰκοδομή τοῦ λαοῦ, δέν γίνεται, χωρίς ἀντιδράσει. Ποιῶν;

• Ἐκείνων, πού ἔχουν **συμφέρον**, γιατί χαλαεῖ ἡ δουλειά, τό θηρσκευτικό τους μαγαζάκι (Πράξ. ιστ' 16).

• Ἐκείνων, πού ἡ **συνήθεια**, τούς κρατάει κολλημένους σέ κατεστημένα, καί κάθε ἀγία ἐπιστροφή θεωρεῖται ἐκτροπή ἀπό τήν... παράδοσι!

• Ἐκείνων, πού ταυτίζονται τό αἰῶνο μέ τό πρόσκαιρο, τό Θεό μέ τό ἔθνος ἢ μέ τή γλῶσσα ἢ μέ τά ἦθη.

Ὁ **Ἐζεκίας** κατέστρεψε στήλες, πού εἶχαν γίνει λατρευόμενα εἰδῶλα!

• Βρῆκε δέ καί τό **χάλκινο φίδι** τοῦ μεγάλου Μωσῆ (Ἀριθμ. κα' 5-10). Θύμιζε τή θαυμαστή σωτηρία τοῦ λαοῦ ἀπό τά φαρμακερά φίδια. Μέ τό πέραςμα τῶν ἐτῶν ὅμως καί ἐξ ἐπιδράσεως εἰδωλολατρῶν, εἶχε καταστήσει ἀντικείμενο εἰδωλολατρίας.

Ἄντί νά λατρεύουν τόν Κτίστη, λάτρευαν τό κτίσμα. Λάτρευαν τό χάλ-

κινο φίδι, τό προσκυνούσαν, τό θυμιάζαν!

• Ὁ Ἐζεκίας μετέβη ἐπὶ τόπου καὶ **τό ἔσπασε**: τό κοινορτοποίησε (Δ' Βασ. ιη' 3-5)! Τό κατέστρεψε, κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ, γιὰ τό καλό τοῦ λαοῦ καὶ γιὰ τή δόξα τοῦ Θεοῦ.

• Ἀργότερα ὁ Κύριος θά τιμοῦσε τό χάλκινο φίδι, στήν ἀναφορά του (Ἰωάν. γ' 14) κατὰ τό νυκτερινό μάθημα στό Νικόδημο. Τό παρουσίασε ὡς τύπο τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου.

Ἄλλο ὅμως σύμβολο λατρείας καὶ ἄλλο προφητικός τύπος. Τό ἓνα εἶναι **εἰδωλολατρία**, τό ἄλλο προδρομικό σημεῖο. Διαφέρουν ὅσο διαφέρει ὁ οὐρανός ἀπό τή γῆ!

Καί τώρα ἀντιγράφουμε ἀπό ἀφίσσα σέ μεγάλο Ναό μεγάλης πόλεως:

«Θά τελεστοῦν ἐκδηλώσεις, μέ τή συμμετοχή τοῦ Μητροπολίτου μας, ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τῶν Ἀχράντων Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτά εἶναι:

τεμάχιο ἀπό τόν ἀκάνθινο στέφανο,
τεμάχιο ἀπό τήν ἱερή χλαμύδα,
τεμάχιο ἀπό τόν ἱερό σπόγγο,
τεμάχιο ἀπό τό μάρμαρο, λαξευμένο,

ἀπό τόν πανάγιο Τάφο,
καί πλεξίδα ἀπό τά μαλλιά τοῦ τιμίου Προδρόμου!».

• Εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος θά ἐπεμβῆ.

• Ἀλλοίμονο, ἂν ἀσχολούμαστε μέ... τρίχες (τῆς «πλεξίδας» τοῦ Προδρόμου!),

καί δέν ἀσχολούμαστε μέ τό κήρυγμα τοῦ Προδρόμου!

• Ἀλλοίμονο, ἂν ὑποκαταστήσαμε τὰ Πάθη τοῦ «*ὑπέρ ἡμῶν παθόντος καὶ σταυρωθέντος Κυρίου*», μέ κομματάκι ἀπό τό σφουγγάρι τοῦ ξυδίου!

Ὁ Χριστός σπογγίζει τὰ **δάκρυα** τῶν πονεμένων καί πλένει τίς **ἁμαρτίες** τῶν μετανοούντων μέ τό σπόγγο τῆς ἀγάπης Του, ποτισμένον στό πανάγιο Αἷμά Του.

Ὁ Χριστός κάνει σεισμό στίς σκληρές σάν τήν πέτρα καρδιές, ὅπως ἔσεισε τὰ βράχια τοῦ Γολγοθᾶ!

• Ἄν μερικοί κληρικοί δέν ἀρκοῦνται στό **Αἷμα τῆς Καινῆς Διαθήκης** καί «ἀργυρίων χάριν» προβάλλουν τρίχες καί πέτρες, τότε κάποιος Ἐζεκίας χρειάζεται.

Δέν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό **ἀγύρτες**. Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπό **ἀγίους**.

Κατασκήνωση 2011

Ἁγίου Στεφάνου

Περαχώρας Λουτρακίου

Ἀγόρια Δημοτικῶ

27 Ἰουνίου-7 Ἰουλίου

Ἀγόρια Γυμνασίου-Λυκείου

7-19 Ἰουλίου

Κορίτσια

20 Ἰουλίου - 3 Αὐγούστου

Πληροφορίες στά τηλέφωνα:
2103212713, 2103212107,
2109765440

Ἐπισκεφθῆτε τήν ἱστοσελίδα μας

www.ioannisvaptistis.gr

Θά βρῆτε ὅλα τὰ βιβλία τοῦ ἱεροκήρυκος π. Δανιήλ Ἀεράκη καί τόν κατάλογο τῶν ὁμιλιῶν του.

Θά διαβάσετε τὰ φύλλα τοῦ περιοδικοῦ μας τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν.

Ἐπίσης θά συναντήσετε τήν κατασκήνωσί μας στήν Περαχώρα-Λουτρακίου καί τό Βιβλιοπωλεῖο μας στό Μπραχάμι.